

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง ของคณงานก่อสร้างรถไฟฟ้าในเขต กรุงเทพมหานคร

อภิชา ครุฑโรจน์* ศรีรัตน์ ล้อมพงศ์** นันทพร ภัทรพุทธ*** และจิตรพรรณ ภูษามักดีภพ****

Received: July 25,, 2018

Revised: Sept 12, 2018

Accepted: October 8, 2018

บทคัดย่อ

คณงานที่ทำงานก่อสร้างรถไฟฟ้ามีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานบนที่สูง ในการเกิดอุบัติเหตุแต่ละครั้งมีผลกระทบที่ค่อนข้างรุนแรง การเสียชีวิตส่วนใหญ่มีสาเหตุจากการตกจากที่สูง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูงของคณงานก่อสร้างรถไฟฟ้าในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นคณงานติดตั้งหลังคาและอุปกรณ์จำนวน 180 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อหาปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นคณงานชาย (ร้อยละ 75.6) มีอายุระหว่าง 18-30 ปี (ร้อยละ 56.7) ระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 29.4) สัญชาติไทย (ร้อยละ 60.6) อายุงานที่เป็นคณงานของโครงการของคณงานส่วนใหญ่ 1-2 ปี (ร้อยละ 31.1) ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ 1-2 ปี (ร้อยละ 62.8) ตำแหน่งงานของคณงานในปัจจุบัน เป็นคณงาน / พนักงานปฏิบัติการ (ร้อยละ 81.1) เคยได้รับการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย (ร้อยละ 88.3)

ประวัติการเกิดอุบัติเหตุของคณงานคือ ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุ (ร้อยละ 71.1) ลักษณะการเกิดอุบัติเหตุของคณงานส่วนใหญ่คือ เกิดอุบัติเหตุ 1 ครั้ง (ร้อยละ 23.9) ความรุนแรงของอุบัติเหตุในการทำงานบนที่สูงคือ อุบัติเหตุที่มีความรุนแรงเล็กน้อย (ร้อยละ 26.1) จากการศึกษาครั้งนี้ คณงานมีทัศนคติที่มีผลต่อพฤติกรรม ($r = 0.403$ $p = 0.000$) การรับรู้ / เชื่อว่าตนเองสามารถแสดง / ควบคุมพฤติกรรม ($r = 0.403$ $p = 0.000$) และพฤติกรรมความตั้งใจ ($r = 0.403$ $p = 0.000$) รวมทุกหัวข้อของพฤติกรรมตามแผน ($r = 0.635$ $p = 0.000$) กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูงกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูงมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ยกเว้นการคล้อยตามอิทธิพลของกลุ่มอ้างอิงไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาปัจจัยส่วนอื่น ๆ เช่น ปัจจัยองค์กร อาจมีข้อกำหนด กฎระเบียบที่เข้มงวดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางด้านความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง

คำสำคัญ:

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน / พฤติกรรมความปลอดภัย / การทำงานบนที่สูง / คณงานก่อสร้างรถไฟฟ้า

*ผู้รับผิดชอบบทความ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีรัตน์ ล้อมพงศ์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 169 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20131 โทรศัพท์ 038-102740

*นักศึกษาลัทธิสุตวิทยาสาสตรมหาบัณฑิต (อาชีวอนามัยและความปลอดภัย) คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**Ph.D. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

***Ph.D. รองศาสตราจารย์ประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

****Ph.D. รองศาสตราจารย์ประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา

Factors Related to Safety Behavior of Working at Height among Electric Railway Workers in Bangkok Metropolis

Apicha Krutharaj* Srirat Lormphongs ** Nantaporn Phatrabuddha*** and Jitrapun Pusapukdepob ****

Abstract

Construction workers who built electric railway were at risk of falling from height. This accident caused many dangerous consequences. Most workers died because of falling from height. This research aimed to study factors relating to safety behavior for working at height of 180 construction workers who built electric railway in Bangkok Metropolis. The questions for interview applied from the theory of planned behavior were used as the instrument for searching factors relating to safety behavior for working at height. The result revealed that male workers (75.6%) , aged between 18-30 years (56.7%), graduated at lower primary education (29.4%), were Thai citizen (60.6%), had 1-2 years of duration of employment (31.1%), had 1 year or 2 years of work experiences (62.8%), were workers/ plant operators (81.1%), had safety

training experiences 88.3%, did not get any accident from working (71.1%), got an accident only 1 time (23.9%), got accident of working at height at severity 1 level (26.1%). Moreover, this study showed that the attitude toward behavior ($r = 0.403$ $P = 0.000$), perceived behavior ($r = 0.403$ $P = 0.000$), behavioral intention ($r = 0.403$ $P = 0.000$), all theory of plan behavior ($r = 0.635$ $P = 0.000$) except subject norm of the construction workers related with safety behavior for working at height with statistical significance at the 0.05 level. Therefore, it should study more factors including organization's factors which will be strictly requirement and regulation affecting the safety behavior of working at height.

Keywords:

Theory of Planned Behavior / Safety Behavior / Electric railway workers

**Corresponding author Assistant Prof. Dr.Srirat Lormphongs, Faculty of Public Health, Burapha University, 169 Longhaad Bangsaen Road, Saensook, Mueang, ChonBuri 20131, Tel 038-102740

*Student in M.Sc. (Occupational Health and Safety), Faculty of Public Health, Burapha University

**Ph.D., Assistant Professor, Faculty of Public Health, Burapha University

***Ph.D., Associate Professor, Faculty of Public Health, Burapha University

****Ph.D., Associate Professor, Faculty of Public Health, St. Theresa International College

1. บทนำ

กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางหลักในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งมีสภาพการจราจรติดขัดการเดินทางและการขนส่งล่าช้า เป็นปัญหาที่สำคัญในการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ รถไฟฟ้าเป็นหนึ่งในช่องทางในการแก้ปัญหาการคมนาคมในกรุงเทพมหานคร การสร้างรถไฟฟ้าหลายเส้นทางเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับกรุงเทพมหานครและพื้นที่ใกล้เคียงทำให้ภาคอุตสาหกรรม การก่อสร้างมีการขยายตัว ซึ่งจำเป็นต้องใช้แรงงานจำนวนมาก การทำงานบนที่สูงของคณงานก่อสร้างรถไฟฟ้าในเขตกรุงเทพมหานคร มีสภาพการทำงานที่ต้องทำงานบนที่สูง สภาพอากาศร้อนทำให้มีความเสี่ยงเกิดการประสบอันตรายได้จากอุปกรณ์ โครงสร้างในพื้นที่การทำงาน ปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดการสูญเสีย การบาดเจ็บ และการเสียชีวิตในคณงานก่อสร้าง ได้แก่ ระบบการจัดการบริหารความปลอดภัยในงานก่อสร้างยังมีข้อบกพร่อง ขาดการสื่อสาร การตรวจสอบหรือไม่มีการควบคุมที่ดี รวมถึงสภาพอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องจักรที่ใช้ปฏิบัติงานที่ไม่ได้มาตรฐานเพียงพอ การตรวจสอบหรือไม่มีการควบคุมที่ดี อุบัติเหตุทำให้เกิดปัญหาและความสูญเสีย เช่น การเสียชีวิต บาดเจ็บ ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมสิ่งของที่ได้รับความเสียหาย ค่าใช้จ่ายในการแก้ไขงาน รวมทั้งชื่อเสียงของหน่วยงาน เป็นต้น (สุนันท์ มนต์แก้ว, 2549) นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงที่ไม่ปลอดภัยของคณงานที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน (สถิติการประสบอันตรายและเหตุการณ์เกือบเกิดอุบัติเหตุในงาน บริษัท เอ็น เอส บลูสโคป โลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด)

เพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุมากยิ่งขึ้น จึงนำทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Ajzen, I. 1991) มาใช้ทำนายพฤติกรรมของคณงาน ซึ่งมีแนวคิดที่ว่า โดยพื้นฐานมนุษย์เป็นผู้มีเหตุผล และเลือกใช้ข้อมูลที่มีอยู่อย่างเป็นระบบ (นิติ ปุรินทรภิบาล 2551) รวมถึงการประเมินผลทางความคิดก่อนที่จะเกิดการกระทำของตนเองก่อนที่จะกระทำหรือไม่กระทำ พฤติกรรมนั้นเกิดจากการขึ้นนำด้วยความเชื่อ 3 ประการ (วิทิต กมลรัตน์ 2552) ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และความเชื่อเกี่ยวกับ

ความสามารถในการควบคุม ซึ่งความเชื่อดังกล่าวจะส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกันของทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนมีความสัมพันธ์กัน สามารถนำไปอธิบายพฤติกรรมความเสี่ยงของคณงานก่อสร้างได้ จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมตามแผน กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของคณงานที่ทำงานก่อสร้างรถไฟฟ้าที่ทำงานบนที่สูงโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมตามแผนและความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมตามแผนกับพฤติกรรมความปลอดภัยของคณงานก่อสร้างรถไฟฟ้าที่ก่อสร้างรถไฟฟ้าในเขตกรุงเทพมหานคร

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแบบตัดขวาง (cross sectional study) ระหว่างเดือนธันวาคม 2560 ถึง กุมภาพันธ์ 2561 เป็นระยะเวลา 3 เดือน ประชากรในการศึกษาวิจัยคือ คณงานก่อสร้างรถไฟฟ้าในเขตกรุงเทพมหานคร ในการก่อสร้างเส้นทางรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน จำนวน 85 คนและสายสีแดง จำนวน 95 คน รวมจำนวน 180 คน เกณฑ์การเลือกตัวอย่างเป็นคณงานทั้งชายและหญิงที่ทำงานบนที่สูงในการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงินและสายสีแดงในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ที่มีสมัครใจเข้าร่วมทำวิจัยและทำงานบนที่สูงทั้งหมด (งานติดตั้งหลังคาและอุปกรณ์) และเกณฑ์การคัดกลุ่มตัวอย่างออกจากการศึกษาคือ คณงานไม่ยินยอม / ไม่เต็มใจเข้าร่วมทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาและประยุกต์จากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคณงานก่อสร้างรถไฟฟ้าที่ทำงานบนที่สูง ได้แก่ เพศ อายุ สัญชาติ สถานภาพสมรส อายุงาน ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานปัจจุบัน ประวัติการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย ประวัติการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานบนที่สูง จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 2 พฤติกรรมความปลอดภัย

ของคณงานในโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าบนที่สูง โดยแบ่งช่วงคะแนนเป็น 5 ระดับตามมาตรวัดลิเคิร์ทสเกล (likert scale) ตั้งแต่ 1 ถึง 5 ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 34 ข้อ ส่วนที่ 3 พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของคณงานที่ทำงานบนที่สูงเกี่ยวกับความรู้ด้านความปลอดภัยของคณงาน ในการใช้เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ และด้านสภาพแวดล้อม โดยแบ่งช่วงคะแนนเป็น 5 ระดับตามมาตรวัดลิเคิร์ทสเกล ตั้งแต่ 1 ถึง 5 ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 25 ข้อ ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือมีค่าความตรง (validity) เท่ากับ 0.84

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติมีการนำเสนอ 2 แบบ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะของประชากร สถิติเชิงวิเคราะห์ทดสอบความสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมตามแผนกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson correlation) สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณและไคสแควร์สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

3. ผลการศึกษา

การศึกษานี้เสนอผลการศึกษาเป็น 2 ส่วนคือ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ อายุงาน ประสบการณ์ในการทำงานและพฤติกรรมตามแผนกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง และ 2) ความสัมพันธ์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สัญชาติ ตำแหน่งงาน การฝึกอบรม ประวัติการเกิดอุบัติเหตุกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง

3.1 ลักษณะทางประชากร จำนวนตัวอย่างในการศึกษามี 180 คน ส่วนใหญ่เป็นคณงานชาย ร้อยละ 75.6 ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 18-30 ปี ร้อยละ 56.7 รองลงมามีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 32.8 สถานภาพ สมรส ร้อยละ 47.8 รองลงมาสถานภาพโสด ร้อยละ 42.2 ระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 29.4 รองลงมามัธยมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 26.1

สัญชาติไทย ร้อยละ 60.6 รองลงมาสัญชาติกัมพูชา ร้อยละ 20.6

3.2 สภาพการทำงาน กลุ่มตัวอย่างมีการทำงานที่มีอายุงานที่เป็นคณงานของโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้า ส่วนใหญ่ 1-2 ปี ร้อยละ 31.1 รองลงมาเป็นคณงานของโครงการ 2-3 ปี ร้อยละ 23.3 ประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่ 1-2 ปี ร้อยละ 62.8 รองลงมาประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 26.7 ตำแหน่งงาน ส่วนใหญ่ของคณงานในปัจจุบันคือ คณงาน/พนักงานปฏิบัติการ ร้อยละ 81.1 รองลงมาคือ ระดับหัวหน้างาน ร้อยละ 17.2 ส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย ร้อยละ 88.3 รองลงมาคือ ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย ร้อยละ 11.7

3.3 การเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน ประวัติการเกิดอุบัติเหตุของคณงานส่วนใหญ่คือ ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุ ร้อยละ 71.1 การเกิดอุบัติเหตุของคณงานส่วนใหญ่มีการเกิดอุบัติเหตุ 1 ครั้ง ร้อยละ 23.9 ความรุนแรงของอุบัติเหตุในการทำงานบนที่สูงที่เคยเกิดขึ้นของคณงานส่วนใหญ่ คือ อุบัติเหตุที่มีความรุนแรงเล็กน้อย ร้อยละ 26.1

3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไป ทักษะที่มีผลต่อพฤติกรรม การคล้อยตามอิทธิพลของกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ / เชื่อว่า ตนเองสามารถแสดง / ควบคุมพฤติกรรม และพฤติกรรมความตั้งใจ รวมทุกหัวข้อของพฤติกรรมตามแผน กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง

การวิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์ (Correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ อายุงาน ประสบการณ์ในการทำงาน และพฤติกรรมตามแผน ทักษะที่มีผลต่อพฤติกรรม การคล้อยตามอิทธิพลของกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ / เชื่อว่าตนเองสามารถแสดง / ควบคุมพฤติกรรม และพฤติกรรมความตั้งใจ กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง

ข้อมูลอายุ อายุงาน ประสบการณ์ในการทำงาน การคล้อยตามอิทธิพลของกลุ่มอ้างอิงกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูงไม่มีความสัมพันธ์กัน

ข้อมูลทัศนคติที่มีผลต่อพฤติกรรม ($r = 0.403$ $p = 0.000$) การรับรู้ / เชื่อว่า ตนเองสามารถแสดง / ควบคุมพฤติกรรม ($r = 0.403$ $p = 0.000$) และพฤติกรรมความตั้งใจ ($r = 0.403$ $p = 0.000$) พฤติกรรมตามแผน

($r = 0.635$ $p = 0.000$) กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูงมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ อายุงาน ประสบการณ์ในการทำงานและพฤติกรรมตามแผนกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง

ปัจจัย	$\bar{X}$	SD	r	p
อายุ (ปี)	30.45	8.22	-0.094	0.211
อายุงาน (เดือน)	35.66	36.64	0.072	0.334
ประสบการณ์ในการทำงาน (เดือน)	16.93	11.92	0.000	0.995
ทัศนคติที่มีผลต่อพฤติกรรม	36.76	6.39	0.403	0.000
การคล้อยตามอิทธิพลของกลุ่มอ้างอิง	30.55	9.90	0.038	0.616
การรับรู้ / เชื่อว่า ตนเองสามารถแสดง / ควบคุมพฤติกรรม	31.74	8.79	0.432	0.000
พฤติกรรมความตั้งใจ	30.06	7.25	0.560	0.000
รวมทุกหัวข้อของพฤติกรรมตามแผน	129.12	16.90	0.635	0.000

ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ระดับการศึกษา สัญชาติ ตำแหน่งงาน การฝึกอบรม ประวัติการเกิดอุบัติเหตุกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง เพศหญิงมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง

มากกว่าเพศชาย ระดับการศึกษา สัญชาติ ตำแหน่งงาน การฝึกอบรม ประวัติการเกิดอุบัติเหตุไม่ชัดเจนและทุกปัจจัยไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั่วไป ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สัญชาติ ตำแหน่งงาน การฝึกอบรม ประวัติการเกิดอุบัติเหตุกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง

ปัจจัยทั่วไป	พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง (จำนวน (ร้อยละ))			p - value
	น้อย	ปานกลาง	มาก	
เพศ				
ชาย	3(2.2)	22(16.2)	111(81.6)	0.549a
หญิง	0(0.0)	6(13.6)	38(86.4)	
ระดับการศึกษา				
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 6	0(0.0)	6(11.3)	47(88.7)	0.107a
ประถมศึกษาปีที่ 6	3(6.7)	7(15.6)	35(77.8)	
มัธยมศึกษาปีที่ 3	0(0.0)	9(19.1)	38(80.9)	
มัธยมศึกษาปีที่ 6/ เทียบเท่า (ปวช.) ขึ้นไป	0(0.0)	6(17.1)	29(82.9)	
สัญชาติ				
ไทย	3(2.8)	20(18.3)	86(78.9)	0.086a
พม่า	0(0.0)	7(20.6)	27(79.4)	
กัมพูชา	0(0.0)	1(2.7)	36(97.3)	
ตำแหน่งงาน				
คนงาน/ พนักงานปฏิบัติการ	3(2.1)	27(18.5)	116(79.5)	0.196a
ระดับหัวหน้างาน	0(0.0)	1(3.2)	30(96.8)	
ระดับผู้จัดการแผนก/ฝ่าย	0(0.0)	0(0.0)	3(100.0)	
การฝึกอบรม				
ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย	1(4.8)	2(9.5)	18(85.7)	0.378a
เคยได้รับการฝึกอบรมด้านความปลอดภัย	2(1.3)	26(16.4)	131(82.4)	
ประวัติการเกิดอุบัติเหตุ				
ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุ	1(0.8)	16(12.5)	111(86.7)	0.062a
เคยเกิดอุบัติเหตุ	2(3.8)	12(23.1)	38(73.1)	

a = fisher's exact test

4. อภิปรายผล

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูงของคณานก่อสร้างรถไฟฟ้าในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการใช้แบบสัมภาษณ์ พฤติกรรมความปลอดภัย มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูงของคณานก่อสร้างรถไฟฟ้าในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

ด้านทัศนคติที่มีผลต่อพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การสัมภาษณ์ข้อมูลจากคณานทำให้สามารถทราบถึงทัศนคติด้านความปลอดภัยในกลุ่มคณานซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมการทำงาน พบว่า ความรู้สึกของคณานส่วนใหญ่ การทำงานตามขั้นตอนเป็นเรื่องที่จำเป็นต่อการทำงาน รู้สึกว่า การทำงานบนที่สูงเป็นเรื่องที่มีความเสี่ยงอันตรายมากที่สุด ความรู้สึกความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูงเป็นเรื่องที่ต้องได้รับการอบรมให้ความรู้ก่อนทำงาน ความรู้สึกว่าการตรวจสอบเครื่องมือเครื่องใช้อุปกรณ์ในการทำงานก่อนเริ่มงานมีความจำเป็น รู้สึกว่า การสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลอย่างถูกวิธีมีผลต่อความปลอดภัยในการทำงานเพิ่มขึ้น คณานในการรับรู้และตระหนักถึงอันตรายจากการทำงานบนที่สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.005

พฤติกรรมการรับรู้ / เชื่อว่า ตนเองสามารถแสดง / ควบคุมพฤติกรรมกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง คณานมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยและสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันการตก ทำให้ไม่ได้รับอันตรายในการทำงานบนที่สูง เพราะคณานทราบถึงผลกระทบที่จะเกิดหากเกิดการตกจากที่สูงบุคคลสามารถควบคุมพฤติกรรมนั้นได้หรือไม่ เป็นผลมาจากความเชื่อที่มีต่อปัจจัยควบคุม ส่งเสริม หรือขัดขวาง การแสดงพฤติกรรม ถ้าคณานเชื่อว่า มีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมในสภาพการณ์นั้นได้ และสามารถควบคุมให้เกิดผลดังตั้งใจ เขามีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมนั้น มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.005 (สุวรรณ วิริยะประยูร, 2548)

พฤติกรรมความตั้งใจเป็นความตั้งใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม ความรู้สึกที่ตนสามารถกระทำพฤติกรรมนั้นได้หรือไม่ การแสดงพฤติกรรมนั้นขึ้นกับตนเอง ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยควบคุม ส่งเสริม หรือขัดขวางการแสดงพฤติกรรม พฤติกรรมความตั้งใจกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูงมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.005 คณานส่วนใหญ่ทำงานโดยไม่เคยลดขั้นตอนการทำงาน หรือข้ามขั้นตอนการทำงาน โดยสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยตลอดเวลาในการทำงานบนที่สูงในการฝึกอบรมให้ความรู้กับการรับฟังและฝึกทักษะอย่างตั้งใจ เมื่อมีปัญหาจากการทำงาน หรืออุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลชำรุดมีการแจ้งหัวหน้างานให้รับทราบถึงปัญหาเมื่อคณานพบความเสี่ยงในพื้นที่การทำงานจะรายงาน / แจ้งหัวหน้างานให้ทราบโดยทันที เพราะทราบดีว่าการทำงานบนที่สูงนั้นเป็นอันตรายขั้นเสียชีวิต หากพบว่า เพื่อนร่วมงานทำงานโดยเกิดความเสี่ยงในขณะทำงานนั้น คณานรถไฟฟ้าจะเตือน / แจ้งให้หัวหน้างานทราบทันที และมั่นใจว่า จะทำงานได้ถูกต้องและปลอดภัยตลอดเวลาการทำงานเพราะคณานก่อสร้างรถไฟฟ้าทราบความเสี่ยงและผ่านการชี้แจง / อบรมถึงวิธีการป้องกันอันตรายจนเข้าใจเรียบร้อยแล้ว สอดคล้องกับการศึกษาของพิทักษ์ อนุสายที่พบว่า ความรู้ ทัศนคติ การรับรู้ อันตรายที่จะเกิดขึ้นจากการทำงานของคณานก่อสร้างเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความปลอดภัยในการทำงานของคณานก่อสร้าง อีกทั้งประสบการณ์ในการทำงาน จำนวนชั่วโมงการทำงาน การได้รับการอบรมด้านความปลอดภัยเพิ่มเติมหลังจากเข้าร่วมงานกับบริษัท การมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยมีความสัมพันธ์ต่อความปลอดภัยในการทำงานของคณานก่อสร้าง และความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน ทัศนคติที่เกี่ยวกับวิธีในการทำงาน การปฏิบัติที่เกี่ยวกับสังคมและการได้รับอันตรายที่เกิดจากสังคมของคณานก่อสร้างมีระดับความรุนแรงต่อการเกิดอันตรายจากการทำงานของคณานก่อสร้าง (พิทักษ์ อนุสาย, 2546)

การคล้อยตามอิทธิพลของกลุ่มอ้างอิงกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูงไม่มีความสัมพันธ์กัน

สอดคล้องกับแนวคิด Fishbein, M., & Ajzen, I. ที่กล่าวว่า โดยพื้นฐานมนุษย์เป็นผู้มีเหตุผล และเลือกใช้ข้อมูลที่มีอยู่อย่างเป็นระบบ รวมถึงการประเมินผลทางความคิดก่อนที่จะเกิดการกระทำของตนเองก่อนที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม ดังนั้น พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจึงเป็นพฤติกรรมที่มีเหตุผล (Fishbein, M., & Ajzen, I. 1975) ซึ่งพบว่า คนงานส่วนใหญ่มีความรู้สำหรับการทำงานบนที่สูงเพียงพอต่อการทำงานบนที่สูงมาก มีการตรวจสอบวิธีการทำงานเทียบกับวิธีการทำงานของเพื่อนร่วมงานมากที่สุด คนงานส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่ใช้ทำงานบนที่สูงมีสภาพที่พร้อมใช้งานและผ่านการตรวจสอบความปลอดภัยมากที่สุด ในการประชุมกลุ่มถ้ามีการสอบถามหรือขอความคิดเห็น ถ้าเพื่อนร่วมงานไม่แสดงความคิดเห็นหรือไม่พูดพบว่า คนงานส่วนใหญ่มีความคิดที่จะแสดงความคิดเห็นต่อกลุ่ม / ที่ประชุมปานกลาง คนงานส่วนใหญ่มีเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงานได้รับการติดสัญลักษณ์ผ่านการตรวจสอบข้อความ ป้ายเตือน รูปภาพเตือนอันตรายตามข้อกำหนดความปลอดภัยระดับมากที่สุด เมื่อหัวหน้างานไม่ควบคุมเพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่ทำงานโดยลดขั้นตอนการทำงานลง คนงานส่วนใหญ่จะลดขั้นตอนการทำงานให้น้อยลงน้อยมาก ปกติการแจ้ง / รายงานสิ่งผิดปกติ เช่น เครื่องมือ อุปกรณ์ชำรุด เป็นต้น ไม่ได้ถูกกระทำโดยเพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่ คนงานจะไม่แจ้ง / รายงาน ฯ ด้วยเช่นกันน้อยมาก คนงานส่วนใหญ่คิดว่า การถูกกล่าวตักเตือนเนื่องจากไม่สวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล หรือไม่ทำงานตามขั้นตอนการทำงานเป็นเรื่องปกติ เพราะเพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่ถูกกล่าวตักเตือนเช่นกันอยู่ในระดับน้อยมาก คนงานส่วนใหญ่คิดว่า การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ที่มีลักษณะไม่ตรงกับงานเป็นเรื่องปกติ เพราะเพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่ใช้แบบนี้เหมือนกันอยู่ในระดับน้อยมาก ระหว่างเข้ารับการอบรมให้ความรู้เพื่อนร่วมงานด้วยกัน เล่นโทรศัพท์มือถือ ไม่สนใจการฝึกอบรมเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น คนงานไม่สนใจเช่นกันน้อยมาก

ดังนั้นคนงานที่ได้รับการอบรมหลักสูตรด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานบนที่สูง และหลักสูตรอื่น ๆ ตามที่เกี่ยวข้อง ทำให้มีความรู้ความสามารถ ตระหนักถึงความเสี่ยงในการทำงานบนที่สูง ทราบข้อกำหนด /

กฎระเบียบและการลงโทษที่ชัดเจน คนงานจะมีการพฤติกรรมความปลอดภัยการทำงานบนที่สูงตามเหตุผล และข้อมูลด้านความปลอดภัยที่คนงานมีซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามข้อกำหนดและกฎระเบียบด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน (สุรชาติพย์ รองสวัสดิ์, 2554) โดยไม่ได้มีผลกระทบจากการอ้างอิงพฤติกรรมตามกลุ่มเพื่อนร่วมงาน เพื่อให้ไม่เกิดผลกระทบจากสภาพการทำงานอาจส่งผลอันตรายเกิดการบาดเจ็บ เสียชีวิตจากทำงาน คงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรของประเทศชาติ

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะผลจากการวิจัย

5.1.1 *ควรนำผลการวิจัยไปศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของการคล้อยตามอิทธิพลของกลุ่มอ้างอิง มีประเด็นที่ไม่สอดคล้องตามทฤษฎี เพราะอาจมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง*

5.1.2 *ในการศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับในพฤติกรรมอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบและสามารถนำไปใช้บริหารจัดการการทำงานบนที่สูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ*

5.1.3 *ควรเพิ่มการศึกษาในส่วนอื่นๆ เช่น ปัจจัยองค์กรซึ่งอาจมีข้อกำหนด/กฎระเบียบที่เข้มงวดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางด้านความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง เป็นต้น*

5.1.4 *สามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงให้กับสถานประกอบกิจการอื่น ในการค้นหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง เพื่อประโยชน์ในการวางแผนงานด้านความปลอดภัย แผนงานด้านการฝึกอบรม และกฎระเบียบด้านความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อลดความเสี่ยงจากการทำงานบนที่สูงได้*

5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูง ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับระดับคุณภาพของความรู้ ความเข้าใจ ทักษะด้านความปลอดภัยในการทำงานบนที่สูงของกลุ่มตัวอย่าง ความชัดเจนความเข้มงวดในการตรวจ

สอบด้านความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานที่ปฏิบัติงานอยู่ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาวิจัยได้

6. กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก เอ็น เอส บลูสโคป โลसाจท์ (ประเทศไทย จำกัด) ซึ่งได้อนุญาตให้ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้รับเหมาที่ทำงานบนที่สูงและแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง รวมถึงให้ข้อเสนอแนะติดตามวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ดร.วัลลภ ใจดีที่ได้สละเวลาอันมีค่าเพื่อมาร่วมเป็นคณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ รวมถึงวิจารณ์ผลงานและให้ข้อเสนอแนะทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

7. เอกสารอ้างอิง

- นิติ บุรินทร์ภิลาล. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตามทฤษฎีการกระทำตามแผน กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุของคนงานก่อสร้าง. ม.ป.ท.
- บริษัท เอ็น เอส บลูสโคป โลसाจท์ (ประเทศไทย) จำกัด. (ม.ป.ป.). สถิติการประสบอันตรายและเหตุการณ์เกือบเกิดอุบัติเหตุในงาน. ม.ป.ท.
- พิทักษ์ อนุสาย. (2546). ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความปลอดภัยในการทำงานของคนงานก่อสร้าง. ม.ป.ท.
- วิจิต กมลรัตน์. (2552). พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการบริษัท อิติตยา เบอร์ล้า เคมีคัลส์ (ประเทศไทย) จำกัด (ฟอสเฟต ซีวีชั่น). ม.ป.ท.

สุธาทิพย์ รองสวัสดิ์. (2554). ปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัยในการทำงาน ที่มีผลต่อพฤติกรรมในการทำงาน ของพนักงานระดับปฏิบัติการ ประจำการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จ.เชียงใหม่. ม.ป.ท.

สุนันท์ มนต์แก้ว. (2549). ผลกระทบของมาตรการความปลอดภัยในงานก่อสร้างต่อผลผลิตภาพของงานฉาบปูนผนัง. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2559, จากเว็บไซต์: <https://www.tci-thaijo.org>

สุวรรณ วิริยะประยูร. (2548). พฤติกรรมการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ตามแนวทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2559, จากเว็บไซต์: www.me.a.or.th/internet/hdd/hdd1.pdf

Ajzen, I., & Driver, B. L. (1991). Prediction of leisure participation from behavioral, normative, and control beliefs: An application of the theory of planned behavior. *Leisure Sciences*, 13(3), 185-204.

Ajzen, I. (2002). *Constructing a TPB Questionnaire: Conceptual and Methodological Considerations*. (Revised January, 2006)

Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). *Belief, attitude, intention, and behavior: An introduction to theory and research*. Reading, MA: Addison-Wesley.